Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. No. 32. JERSEY CITY and NEW YORK SATURDAY, FEBRUARY 15, 1997. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 15-го ЛЮТОГО 1997 р. Ч. 32. РІК CIV.

Депутати-комуністи висловили протест

Київ. — За повідомленням УНІАР, депутати-комуністи Верховної Ради України виступили з заявою проти затвердження на пості голови Національного Банку України Віктора Ющенка. "Вся відповідальність... лягає на ту частину депутатського корпусу, яка сліпо йде курсом політики пограбування народу України заморськими хазяями і їх національними лакеями", — сказано в заяві комуністів.

На їх думку, Національний Банк України є "безпосереднім агентом Міжнародного валютного фонду на території України і сліпо діє за інструкціями з-за океану, сприяє нарощуванню зовнішніх боргів країни, які доведеться віддавати нам, нашим дітям, внукам і правнукам".

Фракція комуністів, ідеться у заяві, "ніколи не поділяла курсу антинародних реформ, що проводяться в Україні під керівництвом Президента і його прибічників", а тому, на знак протесту, голосувала проти затвердження В. Ющенка на пост голову Управління НБУ.

"Тільки перехід влади до рук робітників, селян і трудової інтелігенції може врятувати Україну". — стверджується у заяві депутатів-комуністів.

Фармери домагаються землі

Київ. — Учасники 7-го з'їзду фармерів України звернулися до Верховної Ради України із закликом якнайскорше ухвалити законодавчі акти, які забезпечили б передачу землі у власність селян.

У постанові, ухваленій на з'їзді, який відбувся в Києві, зазначається, що парламент України, не ухвалюючи вже три роки законопроєкти про вільний продаж землі і кооперацію, свідомо гальмує хід реформування на селі.

Учасники з'їзду звернулися також до Кабінету Міністрів України з проханням замінити всі види податків для села єдиним податком на землю, — повідомила УНІАР.

Молодь України висловлює думку

Київ. — Міністерство України у Справах Сім'ї та Молоді підготувало довідкові матеріали з питань виконання вимог державної молодечої політики. У цих матеріялах, між іншим, міністерство дає вислідки соціологічного дослідження.

У розділі "Молодь і політика" молоді люди віком від 18 до 28 років на запитання: "Які заходи, на вашу думку, треба вжити, щоб змінити стан справ у нашому суспільстві на краще?" опитувані відповіли таким чином: треба перевибрати Президента України — 18 відсотків; позбутися установи президентства — 4 відс.; перевибрати Верховну Раду України — 22 відс.; сформувати новий Уряд — 19 відс.; повернутися до соціялістичного управління і планування економіки — 4 відсотки.

Найбільше визнання з-посеред політичних партій і організацій мають: Демократична Партія України — 30 відс., Партія Економічного Відродження — 6 відс., Народний Рух України та Партія Праці — по 5 відсотків.

В Україні відкрито першу катедру публічних зв'язків

Київ. — "Паблик Рілейшенс — сучасна і перспективна професія", — таку назву, як повідомила пресова агенція УНІАР, мало відкриття першої в Україні катедри публічних зв'язків, яка відбулася 11-го лютого в Київському Державному Інституті Культури. Презентацію вели ректор інституту Михайло Поплавський та завідувач новою катедрою Володимир Мойсеєв.

"Фахівців цієї галузі тепер недостатньо для формування позитивної політичної думки про Україну, — сказав М. Поплавський. — Саме тому на катедрі тепер навчається 72 студенти, але треба зазначити, що навчання тут тільки на комерційній основі. На заочній формі навчання, до речі, навчаються працівники Фонду Державного Майна, Міністерства Закордонних Справ України та комерційних структур".

Викладачі на катедрі — це журналісти з ученими ступенями та інші фахівці цієї нової для України справи; сьогодні студенти можуть користуватися перекладними підручниками, але готуються також українські монографії.

На основі катедри створюється Центр "Паблик Рілейшенс", який виконуватиме практичну працю за замовленнями.

Встановлено летунське сполучення між Одесою і Кишиневом

Одеса. — Згідно з повідомленням УНІАР, в Україні відкрито регулярне повітряне сполучення між Одесою і столицею Молдови Кишиневом. З цієї нагоди представники Одеської та Молдавської авіакомпаній підписали домовлення про співпрацю.

Організатор повітряного мосту з українського боку — приватна Одеська авіакомпанія "Таврія". Рейси в Кишинів і назад в Одесу здійснюються щоденно на зручних літаках Як-40.

Авіяпасажири з Молдови мають можливість дістатися через транспортний морський коридор з Одеси в країни Середземномор'я і Закавказзя, а далі — в країни Середньої Азії, Туреччину, Ірак та Іран.

ДЕНЬ ПРЕЗИДЕНТА

З уваги на свято День Президента, у понеділок, 17-го лютого, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во "Свобода" будуть закриті. Наступне число "Свободи" друкуватиметься у вівторок, 18-го лютого, з датою середи. — **Ред.**

Ю. Звягільському повернуто депутатську недоторканість

Київ. — Українські депутати відновили 12-го лютого депутатську недоторканість колишньому прем'єр-міністрові Юхимові Звягільському, який утік до Ізраїля після звинувачень у тому, що він привласнив державні фонди у сумі 25 млн. дол., повідомило агентство Ройтерс. Рішення депутатів дає можливість Ю. Звягільському повернутися в Україну.

За відновлення недоторканости колишнього діючого прем'єр-міністра за Президента Леоніда Кравчука проголосувало 253 депутати. Проти було 19.

Петро Шейко, який очолював спеціяльну розслідувальну групу і який зустрічався із Ю. Звягільським в Ізраїлі, сказав, що рішення парламенту дає нагоду колишньому прем'єрові повернутися в Україну і співпрацювати з Генеральною прокуратурою для того, щоб або закрити, або продовжувати справу проти нього.

Згідно з постановою депутатів, Ю. Звягільський має повернутися впродовж двох місяців. В іншому разі його знову позбавлять недоторканости.

Як відомо, 64-річного Ю. Звягільського звинувачено у переливанні державних фондів шляхом незаконного продажу 200,000 тонн авіяційного палива і шляхом операцій з чужоземною валютою через банк, заснований його жінкою.

Ю. Звягільський, який колись був директором найбільшої шахти в Україні, заперечує звинувачення і каже, що готовий повернутися в Україну в обмін за гарантії безпеки.

Українські урядовці твердять, що Ю. Звягільський, який є жидом за походженням, за два з половиною роки в Ізраїлі набув ізраїльський пашпорт. Однак він заперечує це.

Справа Ю. Звягільського псує добрі в усіх інших відношеннях українсько-ізраїльські відносини. Як відомо, два роки тому Ізраїль відмовився виконати прохання Києва щодо видалення Ю. Звягільського.

У Швеції створено групу дружби і співпраці з Україною

Стокгольм. — 11-го лютого в парляменті Швеції відбулося засідання групи дружби та співпраці з Україною.

На запрошення шведських парламентаріїв у засіданні взяли участь народний депутат України, керівник групи парламентаристів Верховної Ради України зі зв'язків з Швецією Микола Жулинський, амбасадор України в Швеції Костянтин Масик, співпрацівники української амбасади, перший амбасадор Швеції в Україні Мартін Гальквіст.

У ході засідання було констатовано значний прогрес в розвитку українсько-шведських між-парламентарних взаємин, які є останнім часом, а також визначені шляхи їх дальшої активізації та розглянуті конкретні про-єкти співпраці між парламентами двох країн.

Вітаючи створення згаданої групи, М. Жулинський зазначив, що протягом останнього часу значно почастішали зустрічі парламентаристів обидвох країн під час міжнародних парламентарних зустрічей Ради Европи та ОБСЕ. Шведським парламентаристам передано офіційне запрошення відвідати Україну.

ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ ПРОВЕЛИ ДЕНЬ УРЯДУ

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 12-го лютого, Верховна Рада України заслухала звіти деяких урядовців, доповнила порядок денний, внісши на розгляд питання про відновлення депутатської недоторканости Юхима Звягільського та проєкт про ратифікацію угоди між Україною і Росією щодо зовнішніх боргів і активів колишнього СССР. Крім того, голова парляменту Олександер Мороз запропонував кандидатури до Конституційного суду від Верховної Ради — соціялістка Сергія Сінченка і депутата від групи "Реформи" Віктора Шишкіна.

Після доповідей міністра фінансів Валентина Коронєвського про ефективність використання закордонних кредитів та міністра в справах сім'ї і молоді Сузанни Станік, зі співдоповіддю виступив також голова парляментарної Комісії з питань молоді і спорту, депутат від фракції комуністів Олександер Яковенко.

В ході обговорення слова попросив депутат Борис Олійник, який сказав, що Україна котиться в прірву і запропонував "вирватися" з-під впливу Міжнародного валютного фонду, "ввести надзвичайний стан в економіці та притягти до відповідальности всіх, хто довів до такого стану одну з найбагатших країн в Европі".

Верховна Рада ухвалила постанову про необхідність забезпечення відповідними механізмами програми розвитку молоді та визначення джерел фінансування

(Закінчення на стор. 3)

ФДМУ провів роз'яснювальну акцію

Київ. — Як повідомила УНІАР, Фонд Державного Майна України з 25-го січня до 5-го лютого перевів роз'яснювальну акцію з питань приватизації, на основі пересувного культурно-освітнього центру "Молодь України".

Акція пройшла в населених пунктах Кіровоградської, Херсонської та Миколаївської областей. Під час зустрічей з населенням було розповсюджено безкоштовно понад 3,000 чисел газети "Вісті приватизації" та кишенькових книжечок "Про приватизацію".

Акція ФДМУ була висвітлена в місцевих засобах масової інформації згаданих областей. На думку працівників фонду, вона дала додатковий поштовх для дальшого розвитку приватизації в Україні.

Північнокорейський лідер просить політичного азилю

Токіо. — Уряд Південної Кореї повідомив у середу, 12-го лютого, що під час перебування у Пекіні, столиці Китаю, високопоставлений державний урядовець Північної Кореї зайшов разом із своїм адьютантом до амбасади Південної Кореї та попросив політичного азилю.

Північна Корея відразу заперечила таку можливість, але вже у четвер, 13-го лютого, засоби масової інформації Північної Кореї повідомляли про те, що можливо Гванг Янг Йоп був "схоплений ворогами". Втеча 72-річного Гванга, одного з лідерів північнокорейської верхівки та одного з 11 секретарів керівної Робітничої партії країни буде важким ударом для Північної Кореї, а також і сигналом про те, що не все гаразд в країні, коли навіть члени її найвищого проводу шукають захисту.

Гванг Янг Йоп найвизначніший теоретик північнокорейської ідеології джуче — самовистачальности, учитель і дорадник теперішнього вождя Північної Кореї Кім Йонг Іль і свояк його батька Кім Іль Сунга є досі найвищим державним урядником Північної Кореї, котрий попросив політичного захисту поза її кордонами.

Міністерство закордонних справ Південної Кореї підкреслило, що Я. Й. Гванг без будь-якого попередження прийшов до їхньої амбасади в Пекіні та попросив політичного азилю для себе і свого адьютанта 59-річного Кім Дюк Гонга. Обидва перебувають досі у приміщеннях південнокорейської амбасади в Пекіні по

(Закінчення на стор. 3)

Відбулася інавгурація президента Чечні

Ґрозний, Чечня. — Інавгурація нового президента Чечні Асляна Масхадова, яка відбулася у середу, 12-го лютого, пройшла у спокійній атмосфері, якщо не рахувати арешту двох невідомих осіб, які намагалися пронести у будинок, де проходила урочиста церемонія, два кілограми вибухівки.

Крім політичних і військових лідерів Чечні, на інавгурацію були запрошені високі гості з сусідніх північнокавказьких республік, з багатьох країн світу, а також делегація з Москви. Як і очікувалося, приватним гостем був генерал Александр Лебедь, якому великою мірою належить заслуга припинення війни в Чечні.

Під мелодію гимну республіки А. Масхадов, одягнутий у національний стрій, рідною мовою промовив слова присяги, в якій запевнив, що „зміцнюватиме незалежну чеченську державу, дотримуватиметься її конституції, законів і прав людини".

Відтак виступив Зелімхан Яндарбієв, попередній президент Чечні, і підкреслив, що з цілковитим довір'ям передає владу в руки А. Масхадова. Серед найголовніших державних завдань З. Яндарбієв назвав остаточне виведення російських окупаційних військ з чеченської території, запровадження судів шаріяту і введення у шкільні програми основ ісламу, арабської мови і чеченської народної етики. З. Яндарбієв зачитав свій останній указ — про посмертне нагородження першого президента Чечні, славного сина свого народу і несхитного борця за свободу і незалежність Чечні генерала Джохара Дудаєва найвищими орденами республіки. Нагороди буде вручено синам Д. Дудаєва.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

МОЛОДІ РУХІВЦІ ЗАХИЩАЮТЬ ОСВІТЯН І ПРАВА ЛЮДИНИ

КИЇВ. — Молодий Рух України зібрав у різних областях і передав Урядові перші три тисячі підписів на захист освітян та прав людини. Акцію Молодого Руху "Конституція. Свобода, Освіта" молоді рухівці зорганізували з метою домогтися погашення заборгованости з виплати заробітків і стипендій, та скасування вимоги обов'язкової приписки. Наприкінці минулого року Молодий Рух провів низку пікетів та демонстрацій у різних містах України. "Наші вимоги не виконуються, тому ми продовжимо протести проти урядової політики щодо освіти і прав людини", — зазначив на зустрічі з представниками преси голова Молодого Руху Вячеслав Кириленко.

ВЛАДУ ЗВИНУВАЧУЮТЬ У БЛЬОКУВАННІ РОЗВИТКУ ФАРМЕРСТВА

ПОЛТАВА. — Заступник голови обласної організації Руху Олександер Келим на звітно-виборчій конференції Полтавської районної асоціяції фармерів звинуватив місцеву владу в тому, що вона "послідовно бльокує земельну реформу та розвиток фармерства на Полтавщині". Збори ухвалили звернення до керівників України і області з вимогою виплатити колгоспникам державний борг та розподілити землю. Учасники конференції звертають увагу керівників України на той факт, що держава не виплачує їм зароблені гроші, а тоді ще й стягає з фармерів щомісяця 0.3 відсотка за невчасно сплачені податки. Новообраним головою асоціяції фармерів став фармер Іван Корнієнко.

ПРЕЗИДЕНТ ОБГОВОРИВ КОСМІЧНІ ПРОГРАМИ

КИЇВ. — Президент Леонід Кучма і голова Національної космічної агенції України Олександер Негода обговорили на своїй зустрічі 12-го лютого участь держави в міжнародних космічних програмах. Президента поінформовано про хід підготови до запуску восени цього року українсько-російського сателіта „Океан". Обговорено стан готовости до польоту, також цього року, на американському космічному кораблі першого українського астронавта. Йшла мова і про запуск космічної ракети-носія „Дніпро", базою якої є міжконтинентальна балістична ракета „СС-18", яка підлягає ліквідації у відповідності з договором про скорочення стратегічної наступальної зброї. Учасники зустрічі обговорили питання, пов'язані з міжнародними проєктами у рамках Центрально-европейської ініціятиви. Л. Кучма дав вказівку Кабінетові Міністрів підготувати відповідні постанови.

ПІДПРИЄМЦІ ЗАХОДУ І СХОДУ ОБГОВОРИЛИ СПІВПРАЦЮ

КИЇВ. — Налагодженню особистих контактів між підприємцями малого і середнього бізнесу Заходу і Сходу покликана сприяти міжнародна ділова зустріч „Ми хочемо розвивати економічне співробітництво з Україною", яка відбулася 12-го лютого в Київському будинку Федерації Профспілок. Представники ділових кіл Білорусі, Великобританії, Канади, Росії, ЗСА та інших країн головну увагу приділили впорядкуванню і поширенню міжнародної і внутрішньодержавної співпраці у сфері малого та середнього підприємництва, а також започаткуванню довготермінових фінансових програм, створенню належного інвестиційного клімату для успішного проведення наступних етапів приватизації в Україні.

ВНУТРІШНЯ ДЕРЖАВНА ПОЗИКА 1997 РОКУ

КИЇВ. — З метою використання вільних грошей громадян в якості інвестицій Уряд України схвалив постанову про випуск цінних паперів державної ощадної позики 1997 року. Цінні папери передбачається випустити 2-го квітня 1997 року загальним обсягом 50 млн. гривень. Терміни погашення — шість місяців, один рік і два роки з виплатою доходу, згідно з індексом споживчих цін, збільшеного на один відсоток річних. Погашення і виплата доходу здійснюється у валюті України. Власниками облігацій можуть бути фізичні та юридичні особи, як резиденти, так і нерезиденти. Під час погашення власникам цінних паперів відшкодовується номінальну вартість їх та відсотковий дохід за останнім купоном.

ГОТУЮТЬСЯ ДО ЯРМАРКУ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України видав постанову про участь українських підприємств у 50 міжнародному ярмарку в Ганновері 14-19-го квітня 1997 року. Створено організаційний комітет на чолі з заступником міністра економіки Леонідом Мініном. Міністерству економіки і державним адміністраціям доручено протягом місяця подати перелік підприємств, які візьмуть участь у ярмарку. Постанова передбачає і заходи щодо фінансування і повернення витрат, пов'язаних з підготовою та участю підприємств у ярмарку.

НОВА СИСТЕМА БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

КИЇВ. — Тут в Українському Домі відбулася пресова конференція з участю учасників виставки сучасних банківських технологій "Банкек-спо-97". Генеральний директор українсько-німецької компанії "АВАН" Азар Тахірі розповів, що компанія представила на виставці принципово нову систему безготівкових розрахунків. Заснована на засадах NandKey, тобто біометричної ідентифікації особистости та авторизації клієнтів у місцях розрахунків, нова розрахункова система не потребує видатків на виготовлення кредитних карток і чеків. Крім того, вона є на сьогодні найбезпечнішою в світі системою безготівкового розрахунку.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 12-ГО ЛЮТОГО, американські офіційні чинники повідомили, що тепер Уряд ЗСА значно збільшив допомогу пресі, радіостанціям і профспілкам опозиції до сербського президента Слободана Мілошевіча. Хоч фонди призначені для цього виносять у 1997 році всього 2 млн. дол., то це є п'ять разів більше як у 1996 році. Така щедра зміна зі сторони американського Уряду є прямим наслідком продемократичних демонстрацій у Београді та інших містах Сербії проти автократичного правління президента С. Мілошевіча. Це також вказує і на зміну американської політики щодо С. Мілошевіча, котрий був конечним у процесі мирного договору у Дейтоні в грудні 1995 року, яким припинено війну в Боснії, але тепер він вже не є конечним для стабільности у Боснії.

У СВІТІ

НАМАГАЮЧИСЬ ЗУПИНИТИ можливий розлам зі ЗСА, котрий загрожуватиме майбутності Світової торговельної організації, Европа у середу, 13-го лютого, вирішила відсунути свій судовий виклик щодо американських санкцій проти компаній, котрі торгують з Кубою. Европейські офіційні чинники сподіваються дійти до компромісу звернулися до згаданої організації, котру створено тому два роки для полагодження міжнародних торговельних непорозумінь, щоб на тиждень відсунути іменовання суддейської лави, котра мала б вирішити легальність американського закону Гелмса-Биртона, котрий карає неамериканські компанії, що торгують з Кубою. Европа уважає це нелегальним намаганням примусити Канаду, Мехіко і Европу підтримати намагання Америки ізолювати Кастра.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Два символи єдности

Ще з давніх давен роди, племена і народи вшановували своїх членів за працю для добра загалу. Цей гарний звичай зберігся впродовж віків і почерез історичні перекази, розповіді та баляди дійшов до наших днів, одначе, мандруючи крізь століття, присвоїв чимало з буття інших народів і в різний спосіб був ними сприйнятий. Нині різні країни всілякими способами вшановують окремих осіб за їхні подвиги, успіхи, служіння та відданість своїй державі, котрі вони проявили впродовж свого життя, а дуже часто служачи добрим прикладом і після відходу в засвіти. Одні країни вшановували за геройство, рішучість і відвагу, знову ж інші — за винахідливість, працьовитість і наукові здобуття, а ще інші — за діяльність в ім'я добра всього людства. Одних нагороджували землями і грішми, інших — медалями та званнями, а ще інших пропам'ятними днями в їхню честь.

Американський народ в часі свого понад двістирічного існування може похвалитися гідними прикладами особистостей, котрі вирізнилися у кожному аспекті згаданих попередньо категорій. І впродовж свого існування зумів віддати шану всім тим, які собі на неї заслужили — вміщуючи їхні портрети на банкнотах, видаючи пропам'ятні значки, монети і поштові марки, називаючи вулиці, міста і будинки їхніми іменами.

Одначе серед державних свят З'єднаних Стейтів Америки окремими днями всенародної пошани вирізнено тільки двох з усіх 42-ох американських президентів — першого, Джорджа Вашінгтона, і 16-го, Абрагама Лінкольна. На думку приходить питання: чому саме їх? Адже серед понад чотирьох десятков особистостей, котрі дійшли до найвищого становища країни, напевно було ще більше таких, які заслужили собі на таку пошану. І коли глянути глибше в історію Америки, то можна відзначити такі їхні досягнення: за Дж. Вашінгтоном — сильне бажання об'єднаного самовизначення колоній на новому континенті, командування континентальною армією та перемога над військами Великої Британії. Він — президент Конституційної конвенції, перший Президент ЗСА, за нього зформувано перший кабінет, чого не передбачувала Конституція, створено державний банк, заснувано поштову систему, прийнято перших 10 додатків-поправок до Конституції — „Бил оф Райтс" тобто „Хартія прав". Одначе важливим є звернути увагу на те, що всі його вчинки завжди були всеціло спрямовані на встановлення та закріплення нової, об'єднаної і сильної держави.

Абрагамові Лінкольнові треба признати, крім особистості самодисциплінованости, що виказалася у його самоосвіті аж до адвокатських освіти і звання включно, ще й надзвичайну ораторську здібність, якою саме й звернув на себе увагу тодішнього політичного світу. Будучи обраним у 1860 році Президентом ЗСА від Республіканської партії на противевільницьких засадах, А. Лінкольн відразу став причиною відходу від Унії Південної Кароляйни, а вже у 1861 році десятьох інших південних проневільницьких стейтів. Все ж таки він всіляко намагався не допустити до розколу Унії, але коли відокремлені південні стейти, що назвали себе Конфедеративними Стейтами Америки, 12-го квітня 1861 року заатакували і зайняли Форт Самтер, то це був початок громадянської війни. Незважаючи на початкові невдачі, А. Лінкольн 1-го січня 1863 року проголошує Акт еманисипації — закон про звільнення муринських невільників. Все ж таки А. Лінкольн, переобраний знову Президентом у 1864 році, дальше працює та переконує не тільки політиків, але і громадськість в тому, що збереження єдности країни є найважливішим завданням кожного особисто, Уряду та цілої країни. Громадянська війна закінчилась капітуляцією генерала Роберта Лі 9-го квітня 1865 року, а п'ять днів пізніше А. Лінкольн був смертельно ранений актором Джаном Бутом в театрі ім. Форда у Вашінгтоні. Помер наступного дня, 15-го квітня 1865 року.

Найбільш маркантним у діяльності обидвох президентів, Дж. Вашінгтона і А. Лінкольна, було те, що обидва все своє життя, навіть у невідрадних умовинах, працювали для того щоб ЗСА зберегли свою єдність. Вони стали прикладом того, як можна зректися особистих амбіцій в користь цілого народу, і символом єдности, котра й дала можливість цій країні „уряду народу, через нарід і для народу" втриматися до наших днів і стати прикладом демократичного самоврядування та волі для багатьох народів світу. Зовсім слушно дала їм історія назви: Вашінгтон — „Батько країни", а Лінкольн — „Великий еманісипатор".

Микола Чировський

Чи тільки солом'яний вогонь?

Ми всі пригадуємо собі величну ейфорію, радість і захоплення, спричинені днем 24-го серпня 1991 року в Україні і діяспорі. Але це захоплення не дало нам можливости вділити нележну увагу утворенню так званої Співдружности Незалежних Держав, яка від самого початку була московським „троянським конем", ретельно сплянованим способом відновлення імперії. Захоплення ще збільшилося у висліді знаменитого референдуму 1-го грудня 1991 року, який потвердив проголошення незалежної української держави понад 90 відсотками громадян України. Це все було чудесне і надзвичайне. Совєтський Союз тріснув, як миляна банька, щез з овиди по майже 75 роках свого злочинного існування. Настала воля!

Але небаром ентузіязм і захоплення стали пригасати. Повільним ходом ішли дні за днями і щоденні журби щораз більше увипуклювалися, а до незалежности держави люди стали звикати.

Усупереч нашим сподіванням, все більше запановувало розчарування. Здавалося, що розпад СССР і проголошення вільної України принесе відразу покращання життєвих умов. А сталося інакше. Святочні гасла і щоденна дійсність — це різні речі. Подібно різняться вінчання і весілля від пізніших родинних клопотів і трудів. По двох-трьох роках прийшли нарікання що, мовляв, за совєтів жилося краще; що за Брежнєва був кращий порядок; що вільна Україна принесла погіршення становища для більшости населення. Неймовірно зросла злочинність, урядова бюрократія відверто нехтує інтересами народу.

Українська діяспора, яка всі свої сили віддавала нашій національній ідеї, з постанням незалежної української держави стала активно допомагати в будові самостійної України. Але по п'яти роках, побачивши брак поступу у реформах, запровадженні системи вільного ринку, в українізації, у суспільній стабілізації, у друкуванні книжок для шкільництва, українська західня діяспора стала холоднiти у своєму захопленні вільною Україною. Тим більше, що комуністична промосковська п'ята колона стала підносити голову і перешкоджати в правній і суспільно-господарській розбудові молодої держави.

Не вглиблюючися у скомплікованість проблем, українська спільнота і західня діяспора перейшли зі захоплення у розчарування. В західній діяспорі під кінець 1995 і у 1996 році почулися такі голоси: ми вже так багато помогли Україні, що навіть діяспорні установи стали занепадати. Нам пора більше зосередитися на наших власних потребах. В Україні потребують тільки наших грошей, але не потребують ні нас, ні наших порад.

Чи не солом'яний це вогонь захоплення, що спалахнув і скоро пригас, спертий на українських почуваннях, а не на розумній і збалансованій логічній аналізі життєвої дійсности? Чотири чи п'ять років державности є рішучо закороткий час, щоб виправити всі вади і болячки довгого минулого.

Коли Маркс і Енгельс творили свою візію щасливого комунізму і закликали всесвітній пролетаріят іти до нього, вони остерегли, що те щастя не відразу здійсниться, а треба буде пережити яких двадцять і п'ять років важкого переходового часу. Маркс тяжко помилився. Московські большевики будували свій комунізм 73 роки. І досягнули тільки одного — крайньо здеморалізували совєтську спільноту, відібрали від неї Бога і мораль, перемінили брехню у „правду", знищили приватну власність і індивідуальну ініціятиву, зробили крадіжи засобом життя, розпиячили нарід і довели насильну русифікацію до фатальних маштабів.

За совєтських часів, продовж 73 років, українська спільнота була глибоко здеморалізована і зросифікована. І от прийшов мирний переворот — без пролиття крови і насильства. Прийшла українська незалежність. І треба багато-багато років, щоб наново відродилася в Україні здорова, віруюча в Бога, моральна людина; де б правда перемогла брехню; де б відродилася приватна ініціятива і приватна власність; де б зрозумілося і прийнялося вільну розгру ринкових сил; де б відкинено крадіж і пияцтво і їх замінено правдомовством і тверезістю. За довгі роки совєтська система змінила українську людину, яка набралася недобрих прикмет, що стали її другою природою. Їх нелегко позбутися: як їх набиралося роками, так і позбуватися можна у висліді років.

У 1992 році автор цих рядків відвідав Україну. На летовищі у Борисполі зібрався гурток людей і, в очікуванні літаків, дискутували. Темою розмови було дійсне становище в Україні. Всі погоджувалися, що треба буде життя однієї ґенерації, щоб тих неґативних явищ позбутися. А одна жінка зі Львова, що жила у Києві, сказала, що візьме куди довше, бо її діти вже навчились красти і не думають, що це щось злого.

І тому нам нема чого зневірюватися, нема чого позбуватися радости з державотворчого процесу в Україні, але нам треба дальше горіти вогнем ентузіязму і вперто іти обраним шляхом до економічного, культурного і духового відродження нації. А на солом'яний вогонь тут не може бути місця.

В українській пресі появляються песемістичні вістки про сильну зрусифікованість України; що на українських центральних землях скрізь чути московську мову; що у школах вчать зросійщені учителі; що там вживається російськомовні підручники; що немає української книжки; і що гальмується процес українізації. Таке становище є вислідом великодержавної шовіністичної політики царів і большевицьких вождів. Рани, заподіяні цією політикою, не можна загоїти за два чи три, чи п'ять років. Треба виростити і виховати україномовних учителів і професорів, що найменше візьме двадцять років. Треба переорганізувати шкільну систему — від передшкілля, через десятирічку аж до інститутів і університетів. Треба написати і видрукувати сотні тисяч шкільних підручників і книжок. На це потрібно роки і роки зусиль.

А розчарованим повільною поправою на рідних землях мешканцям України треба тільки пригадати вічні довгі черги до крамниць, щоб купити хліб чи інші харчі, або „чорного ворона", що поглинав невинних людей, багатомільйонові жертви трьох голодових катастроф (1921-22, 1932-33 і 1945-46), відсутність свободи слова, переслідування і немилосердний русифікаційний тиск. Сьогодні Україна є вільною!

Суспільно-господарський процес на українських землях активізується, оздоровлюється. Є вже осяги в багатьох ділянках. Пригадаймо тільки осяги на Олімпіяді в Атланті, де українські змагуни здобули десяте місце посеред понад сотні країн, в тому числі дуже сильних. Осягом є і прийняття нової Конституції, і введення національної грошової одиниці — гривні. Саме введення гривні і її успішність є переконливим доказом господарської поправи. Є й поправа в українізації, шкільництві та інших ділянках.

Тому нам треба прийняти тверезий підхід, спертий на логічній аналізі, до цієї найважливішої проблеми в нашому житті. Треба продовжувати важку працю розбудови державности. А західній діяспорі конечно є матеріяльно і морально підтримувати ту розбудову. Тим більше, що на українську незалежну державність зазіхає її вічний ворог — Москва, яка руками своїх прислужників, соціялістів і комуністів, а також руками московського патріярхату, намагається зліквідувати українську державність і знову зробити з України свою колонію.

Нумо до праці, брати!

Оксана Паламарчук,
Львів

У гостинній оселі Соломії Крушельницької

Минув рік, як на великому будинку на вулиці ім. С. Крушельницької у Львові змінилась вивіска. З філії Музею Івана Франка він став самостійним Музично-Меморіяльним Музеєм Соломії Крушельницької.

У далекому 1903 році, тоді вже співачка світової слави, Соломія Крушельницька купила будинок і там помістила свою родину. У міжгастрольні відтинки повертаючись з різних країн світу і відвідуючи рідну Галичину, зупинялась тут сама, а потім з чоловіком Чезаре Річчоні. У рідних стінах згадувалось навчання у Львівській консерваторії, і після її закінчення виступи на сцені театру Скарбка (оперного тоді ще не було), а особливо успішний дебют у 1893 році в партії Леонори з опери Г. Доніцетті „Фаворитка". Плинли думки по роках дитинства і юности у рідному краї, по численних виступах на світових сценах... І осідали ті спомини, фотографії у ролях і житті, численні оцінки критиків у рідній оселі.

Тут, у Галичині, змінювались устрої, панування, порядки. Різне довелось прежити родині та й самій Крушельницькій. На щастя, „уцілілі" родичі змогли зберегти чимало з документів співачки. Тепер її будинок — німий свідок життя і творчости, завдяки відданості і професійності працівників музею, „оживає" в прекрасній виставці, знайомить відвідувачів з величчю її духа. Матеріяли подають не лише хронологію життя доньки українського священика з Тернопільщини, яка досягла найвидатніших висот мистецької слави. У них дух великої патріотки України. Упродовж усього життя прославляла вона рідну пісню, з гордістю заявляла про своє походження. плекала батьківську мову, зберігала традиції свого народу і ніколи не виступала під чужим іменем.

Працівники музею час від часу поповнюють виставку новими експонатами. А вони надходять звідусіль і збільшують знання про Соломію Крушельницьку, її оточення, музично-театральну історію краю. Не обмежуються тут зібранням і опрацюванням матеріялів. Салон гостинно відчиняє двері перед молодими співаками — деб'ютантами, відвідувачам пропонують вечори пам'яті українських співаків минулого, у плянах музею є рубрика „Мистці — репресовані".

Щорічно, від початку створення музею, відзначають тут день уродин свого патрона. Надзвичайно цікавими у цей день є наукові читання, конференції. Потрапити тоді у музей вдається не кожному. Замалим є приміщення другого поверху, який займає музей. А перший і третій ще у процесі повернення після совєтської націоналізації усіх приватних приміщень.

Рефератами, знахідками, дослідженнями діляться не лише науковці Львова. Учасники зустрічей у Соломіїній оселі давно „переступили" кордон міста. Київ, Тернопіль, Варшава, Краків, Перемишль, Відень, Стокгольм, Вашінгтон, Ню Йорк, Торонто вписались у географію музейних контактів.

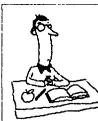
Небуденними були доповіді, як і самі доповідачі з ЗСА. Колекціонер, дослідник українського звукозапису, магістер з питань міжнародних відносин та історії Східньої Европи і Совєтського Союзу — українець з Вашінгтону Степан Максимюк, окрім подарованих чисмим з матеріялів музеєві, виступив з надзвичайно цікавими дослідженнями з історії українського звукозапису. Зокрема усіх зацікавила його знахідка — 20 українських і польських пісень, записаних у 1904 році (Львів) найбільш визначною фірмою Gramophone. Виконавець — український бас Олександер Нижанковський. Інформація про співака є дуже скупою. І саме над її поширенням працює тепер дослідник.

Музикознавець Роман Савицький, мол., з Ню Джерзі, познайомив з фантастичною за змістом і обсягом бібліографією Соломії Крушельницької. Розповідь доповнювали цитати з енциклопедій, словників, уривки з газетних рецензій з Арґентини, Канади, Італії, Чехії, Польщі, Швеції, ЗСА. Дослідник наголосив, що у більшості метеріялів Крушельницька подається українкою, рідше полькою, виявлено формулювання „полька рутенського роду", „російське сопрано", росіянка, „народжена у польській Галичині".

У рамках відзначення 7-го Фестивалю оперного мистецтва ім. Соломії Крушельницької, який щорічно проводить Львівський Театр Опери та Балету ім. Івана Франка, музей є першим спільником і помічником театрові. Найцікавішим був вечір-зустріч з Михайлом Головащенком (Київ). Він є дослідником життя і творчости славетної співачки, автором монографії і упорядником спогадів про Соломію Крушельницьку, а також Олександра Мишуґу, Модеста Менцінського, Олександа Кошиця. З захопленням слухали присутні про шлях до зібрання цих матеріялів, а був він тернистим (які ж бо страшні були часи!). Дослідник розповів про різні, до смішного, перешкоди, які йому влаштували менші і більші урядовці: перевірки листів з бібліотек і

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про різні карнавали

Якось у сьогоднішньому дні, в якому пишу ці слова, щось раз-у-раз нагадує про „Марді Ґра", або, іншими словами, про запусти — закінчення карнавалу за новим стилем, і це вже вкотре поставило перед очі часом забуті, а раптом відтворені картини різних карнавалів, що їх в житті довелося пережити.

Скільки їх пройшло у довгому шерегу років? Таж стільки поколінь змінилося в тому часі і кожне по-своєму переживало, а відтак згадувало свої карнавали, передовсім ті українські, що, однак, своїм характером різнилися завжди від того, що ми бачимо тут. А все ж ми вже таки багато „запозичили" від американського середовища, в якому живемо, взявши притому щось добре, а дещо захопивши поганого. Тож саме тут ми зі захопленням впровадили звичай представляти молодих дівчат цілій українській громаді, вводячи „у світ" на карнавальному балі, і саме тут зробили із того нового ритуалу своєрідне свято, яке сталося настільки органічним для нас, що забулося його неукраїнське походження. На жаль, з роками, які пройшли, цей урочистий для молодих дівчат та їх батьків вечір, тратить щораз більше на вишуканій святочності та на особливому чарівно-елеґантному настрої, таки знову під впливом псевдо-демократичного середовища, в якому нашій молоді доводиться жити. Звичайно, тут вина не лише лягає на молодих, але також на певну девальвацію понять балю серед їхніх батьків та організаторів, що спільно допускають до надто великодушної свободи в спрощенні певних правил, яких раз до року можна таки триматися, щоб тим не затратити того виїнятковою настрою, який справжній баль та ще із презентацією чарівних деб'ютанток повинен мати. Коли приглядаємося балям деб'ютанток, які з правила показують на телевізійному екрані, то принаймні важко зауважити, щоб у тому випадку американська „сосасті" дозволяла на непотрібну свободу учасникам з молодого покоління. А коли пригадаємо перші українські балі на цьому континенті, тоді напевно ті, які їх пережили одними з перших, пам'ятають цю так потрібну святочність, елеґантність, розпростерту на довгі ряди деб'ютанток, що трохи штивно, і чейже із певною „тремою", дефілювали зі своїми відповідно штивними „ескортами", щоб представити себе українській громаді, яка мала їх віднині прийняти до лав повноправних учасників балів.

Як сталося, що тих наших деб'ютанток з кожним роком стає менше? Таж не бракує молодих дівчат в українських родинах, невже нема кого презентувати? І що сталося із нашими карнавальними забавами? Хто із читачів пригадує ту кількість балів чи забав, що в нас відбувались? Була їх тьма-тьменна, а не лише один для представлення молодих дівчат. Були відомі балі преси, лікарів, інженерів, „Червоної калини", „Маланки", пластові, спортові — і всі мали успіх, і на кожному залі були повні — ми бавилися і вміли забавитися, хоча більшість присутніх на балях — це були люди середнього покоління, діти яких вже також брали участь під оком батьків. Бавилися спільно, бавилися гарно, а передусім все разом мало певний характер і певну елеґантність у поведінці, у строї і настрої, а також у зобов'язуючих на балях „балевих" танцях.

Скажуть молоді читачі (якщо взагалі такі є, що читають „Свободу"), що мені видається як кожній старій людині: „Це що було 'колись', все у ваших споминах є таке гарне і без сказ!". Ні, кожне покоління має свої прогріхи та недотягнення — важливе, щоб вони не переходили прийнятих меж і звичаїв, а поняття „баль" і всю його атрибутику варто занести у XXI століття.

У мене між пам'ятками заховалися не лише запрошення на балі преси в ЗСА, але також одинеєдине зі Львова — „історичне", бо ж на ньому був мій скромний „деб'ют", без кавальканди і ескорта, бо такого звичаю тоді ще не було, однак перший виступ перед громадськістю давав право на дальший вступ у „дорослий світ". Ціла заковика була в тому, що у тодішніх часах ученицям середньої школи Українського Інституту для дівчат у Перемишлі не можна було входити на публічні балі, отже за цей мій деб'ют дісталося і мамі, і мені. А всеж він залишився назавжди разом із карнетом з прізвищами та чепурним запрошенням, роботи Павла Ковжуна, яке зберегло імена господарів балю, як також провідників танців і комітету, як незатертий удокументований спомин. Досі ввижається святочний „кадриль" із тими світочами письменників і журналістів у першому ряді.

Були також в тих роках карнавали, коли ми, тодішні молоді, відходили з-під дверей залі, бо баль відкликували з приводу якоїсь національної жалоби. І були роки, коли ніхто й не думав про карнавал, а до смертного танцю пригравали гарматні постріли і протилетунські сирени. Були різні карнавали і там, на батьківській землі, і тут, на американській. Згадуючи їх, однак, так дуже хочеться передати цю святочність балю, цей настрій, що тепер „балюють", щоб вони принаймні на один-два вечори в році переносилися у гарний український товариський світ, забули про „реп" і заглушуючий крик дискотекової музики, забули, що треба бути „кул" і таким, як всі, а були раз до року панами на цій наскрізь демократичній і дуже глибоко здеморалізованій землі. До кінця тисячоліття залишилося лише два карнавали, а далі нам усім прийдеться запрезентуватися, хто з ескортом, а хто в кондукті на карнавалі чергового тисячоліття. Чи ми з „репом" підемо туди, на всесвітню дискотеку, чи таки на баль і тільки із "black tie" зустрінемо урочистість приходу 2001 року?

О-КА

ДРУГА З ЧЕРГИ НАЙБІЛЬША американська летунська лінія „Амерікен Ейрлайнс“, а зокрема профспілка її пілотів, не маючи успіхів у переговорах з керівництвом компанії, вирішила розпочати страйк у ранніх годинах суботи, 15-го лютого. З цього приводу анульовано майже всі лети, котрі мали мати свій початок у п'ятницю вечором. Президент Билл Клінтон звернувся до обидвох сторін, щоб не допустили до страйку та мирним шляхом переговорів вирішили свої розбіжності. Страйк цієї летунської лінії принесе великі економічні втрати не тільки для згаданої лінії, але для багатьох інших, праця яких узалежнена від полетів літаків. Ще страйк не почався, а вже летунська лінія поносить втрати, бо деякі підприємства перенеслися до інших ліній, щоб на випадок страйку не занедбати конечних достав.

СПРОБА СХВАЛИТИ ЧІТКО означену кількість каденцій служби для членів Конгресу зазнала минулої середи, 12-го лютого, цілковитого розгрому. Пропозиція внести поправку до Конституції в цій справі у Палаті Репрезентантів набрала менше голосів, як мала тому два роки, коли цю справу порушувано вперше, а її можливості у Сенаті завжди були мінімальними. Голосування 217 до 211 не тільки не досягнуло потрібних двох-третіх голосів, але їх було на 10 менше як тому два роки. Отже покищо ця справа лишається не вирішеною аж до наступного нового Конгресу.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА БИЛЛА КЛІНТОНА у середу, 12-го лютого, повідомив, що дозволить американським організаціям інформації відкрити свої бюра в Кубі, вперше за 30 років, сподіваючись, що присутність за-кордонних журналістів посилить політичний і дипломатичний тиск на комуністичний уряд Фіделя Кастра. Спеціяльні дозволи видано 10 американським організаціям інформації, одначе покищо Куба дала згоду тільки на присутність однієї такої організації — каблевої телевізійної мережі Сі-Ен-Ен.

ПОДІЇ, КОТРІ ОСТАНІМ ЧАСОМ мають місце в Туреччині, починають турбувати тих турецьких громадян, які уважають, що Туреччина, незважаючи на переконання її теперішнього ісламського прем'єр-міністра, повинна залишитись світською демократією. Недавні прояви деяких угрупувань ісламських фундаменталістів з промовами запрошених офіційних чинників іранської амбасади в Туреччині та їхніми закликами підпорядковуватися Коранові досить поважно занепокоїли деякі кола турецької громадськости. Командування збройних сил країни, котре уважає, що саме військо від 1923 року було сторожем світської демократії їхньої держави виступило на вулиці Анкари — столиці Туреччини з танками, щоб дати всім до зрозуміння, що їм починає бути забагато всіх тих фанатичних релігійних закликів.

Собор Зарваницької Матері Божої

Наша подільська святиня, про яку сьогодні знають не тільки в Україні, але й в інших країнах, має свою давню і цікаву історію. Старовинні архівні документи свідчать про те, що Зарваниця існувала вже у XII столітті.

Як говорить старовинне передання, після знищення монголо-татарами Києва у 1240 році, тут появилася ікона монахові, який із знищеної столиці дібрався на Поділля. А на місці появи ікони витриснуло джерело води.

Нераз ікона чудодійним способом допомагала своєму народові та окремим людям: зупиняла ворожі напади, а вода із цілющого джерела зціляла калік і хворих.

З нагоди 400-літнього ювілею Берестейської унії тут, над джерелом, буде споруджено величавий храм — собор Зарваницької Матері Божої. Віриться, що з ласки Божої, завдяки нашим гарячим молитвам, щедрим пожертвуванням усіх, кому не байдужа доля не тільки вірних Галичини, але й усього українського народу, зокрема його духовного і національного відродження, завдяки подвижницькій праці архітекторів, будівничих, вірних промине час і сонцесяйні бані нової святині величаво піднімуться над Зарваницею.

У цей відповідальний для нас усіх час, коли, по суті, випробовується твердість нашої віри, зважується рівень нашої християнської і національної свідомости, зрештою, отримують пробу такі притаманні кожному українцеві, кожному християнинові чесноти, як любов, милосердя, жертвенність, ми звертаємося до Владик, отців, керівників великих і малих підприємств, установ та організацій, до тебе, цвіте української нації — дорога інтелігенціє, до студентів, усіх вірних, що розкидані по різних частинах діяспори і просимо організувати збір у епархіях, парафіях, на підприємствах, в організаціях, у селах і містах для відбудови духовного центру в Зарваниці.

Ми віримо і молимося за те, що у кожного з нас пробудяться ті високі моральні почуття, закладені Всевишнім у нашому єстві і всі, як один, не будемо байдужими до цієї всенародної справи.

Звернення в справі будови собору Зарваницької Матери Божої підписали: Блаженніший Патріярх Мирослав Іван Кардинал Любачівський, Корнилій Пасічний — Єпископ Саскатуну, Іван Хома — Рим, Любомир Гузар — Екзарх Київський, Михаїл Колтун — Єпископ Зборівський, Павло Василик — Єпископ Коломийський, Михайло Сабрига — Єпископ Тернополя, Михайло Кучмяк — Єпископ Англії, Михайло Гринчишин — Єпископ Франції, Іван Маргітич — Єпископ Закарпаття, Петро Стасюк — Єпископ Австралії, Роберт Москаль — Єпископ Парми, Теодор Майкович — Польща, Михайло Бздель — Митрополит Вінніпегу, Володимир Паска — Помічник Філядельфії, Ізидор Борецький — Єпископ Торонто, Стефан Сулик — Митрополит Філядельфії, Іван Мартиняк — Митрополит Польщі, Єфрем Кривий — Єпископ Бразилії, Михаїл Вівчар — Єпископ Чикаго, Северіян Якимишин — Єпископ Ню Вестмінстеру, Б. К., Василь Лостен — Єпископ Стемфорду, Роман Даниляк — Адміністратор Торонто.

Ми відкрили конта в „Самопомочі“ в Ню Йорку та Чикаго. В Ню Йорку — Self-Reliance (N. U.), 108 Second Ave., New York, N. Y. 12446-0231, число конта 22518-000. В Чикаго Self-Reliance Credit Union, 2351 W. Chicago Ave., Chicago IL 60662, число конта 11953-000. Чеки просимо виписувати на Sobor Zarvanyckoi Materi Bozhoi. По інформації просимо звертатись до комітету — 15 St Olga St., Hamilton, Ont., L8L 6R3 Canada; tel.:(905)545 -2914, fax (905) 547-4500.

о. митрат Роман Ганкевич
член Будівничого комітету

Український Товариський Клюб у Сан Ситі

У центральній частині стейту Арізони, недалеко метрополії Фінікс, існує містечко під назвою Сан Ситі, призначене для спокійного життя людей старших віком. Кожна дільниця містечка має свої питомі центри: авдиторії, зразково влаштовані бібліотеки, корти для тенісу, гольфові площі, круглольні, приміщення для фізкультури, басейни тощо. Атракцією міста є штучно збудований гарний парк з озерцями, де плекають рибу, і великий став для ловлі риб та поїздок лодками.

Бюджет Управи міста невеликий, помагають добровольці. Податки також невеликі, бо немає шкіл. У Сан Ситі, в якому розкішно ростуть цитрусові дерева, пальми, тропічні рослини, гарно квітучі кущі, поселились також українці.

У 1983 році, за ініціятивою В. Децика, його дружини Тілі, приятелів д-ра Левицького, о. М. Олешка, М. Лозинського, С. Поповича постало товариство під назвою Український Американський Товариський Клюб. Від того часу товариство діє і по змозі виконує свої завдання. У кожну третю середу місяця відбуваються сходини членів. Відбуваються доповіді, дискусії на актуальні теми, корисні поради, висвітлюють фільми, касети з українською тематикою. Товариство відзначає церковні і національні свята, влаштовує фестивалі, прогулька, кермеси тощо. Після Чорнобильської катастрофи Управа товариства рішила кожного року давати допомогу жертвам Чорнобиля. У 1993 році відійшов у вічність довголітній голова товариства В. Децик. Товариство продовжує працю. На внесок голови Б. Фостяка перший фестин кожного року присвячений пам'яті В. Децика, а Управа призначила дохід на фонд жертвам Чорнобиля. Тілі Децик, почесна голова, опікується фондом. Членки помагають. Товариство нараховує понад 80 членів.

Сьогодні обов'язки голови виконує Б. Фостяк; В. Гресько — заступник, В. Фен — секретар, М. Лозинський — касир. Члени Управи працюють дружньо, помагають голові у його жертвенній праці, чого доказом є поважне число членів.

Бажаємо товариству всього добра, найкращих успіхів у його праці в майбутньому.

Я. Я.

У ЧОТИРНАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого незабутнього, найдорожчого
МУЖА і БАТЬКА

бл. п.
проф. д-ра
МИКОЛИ-ЛЮЛЯШКА
ДОБЕРЧАКА

будуть відправлені у вівторок 18-го лютого 1997 р.
СЛУЖБИ БОЖІ
в Мельбурне — Австралія;
Стемфорд, Конн. і
Сан-Дієго, Кал.

В глибокому смутку
дружина — МАРТА
діти — ТЕТЯНА і ВСЕВОЛОД

Північнокорейський...

(Закінчення зі стор. 1)

ки політики не розв'яжуть цього питання.

Уряд Південної Кореї плянує звернутися до уряду Китаю про дозвіл на виїзд з Пекіну Я. Й. Гванга. Міністер закордонних справ Південної Кореї Ю Чонг Га їде до Гонг Конгу де має зустрітися з міністром закордонних справ Китаю Кіян Кіченом, щоб цю справу дипломатично полагодити.

Аналітики не можуть збагнути, що є причиною такого кроку зі сторони цього значного державного урядовця Північної Кореї. Обидва втікачі у Північній Кореї залишили жінок і по четверо дітей, а їх доля незавидна коли батьки стали втікачами.

Депутати України...

(Закінчення зі стор. 1)

програми. Президентові рекомендовано відновити діяльність Національної ради з питань молоді.

Серед парляментаристів розповсюджено текст заяви Центральної виборчої комісії з виборів до Верховної Ради України. Заява є відгуком на виступ депутата Петра Шейка на сесії парляменту 4-го лютого. Депутат звинуватив Центральну виборчу комісію у необгрунтованому зупиненні процесу відкликання депутата Івана Симоненка, а також у призначенні виборів у 70 окрузі Волинської области замість вибулого Антона Бутейка.

Голова Центральної виборчої комісії Іван Ємець в поширеній заяві твердить, що Центральна виборча комісія діяла згідно з чинним законом.

У гостинній оселі...

(Закінчення зі стор. 2)

приватних осіб — країн, де виступала Крушельницька, заборону виїздів за кордон і таке інше... Та допитливий дослідник М. Головащенко не зневірювався, „зносив“ усі переслідування і перепони. Прискіпливий, серйозний науковець формував їх у неоціненні видання. Органічно вписався у спогади М. Головащенка соліст львівської опери Степан Степан, який виконав арії з опер Генделя і Моцарта, Лисенка та Даньковича, пісні з репертуару С. Крушельницької — „Діброво зелена“ (обробка Скорика), „Чорна рілля ізорана“ (обробка Людкевича), „Родимий краю“ (обробка Матюка).

Сенсаційною подією не тільки музею і Львова, а всієї України став факт прибуття неоціненної реліквії — фортепіяну Модеста Менцінського. Акція відбулась у рамках заходів з повернення культурних цінностей в Україну при допомозі і підтримці голови української громади в Швеції Богдана Залуги. Усі видатки взяла на себе шведська сторона.

На цьому інструменті кращої у світі фірми „Бекфайн“ грав співак, готуючись до виступів у стокгольмській опері, концертів. Інструмент дотепер знаходився у стокгольмському домі Менцінських, де живе внук славетного співака Ганс, інженер за фахом. Зі своєї доброї волі Ганс Менцінський привіз фортепіян діда. Він дістався йому у спадок. Це перші відвідини України нащадком М. Менцінського. Побувавши у родинному селі діда, Новосілки, помолившись на могилах своїх прадідів у Східновичах (Львівщина), від'їжджав щасливим. Тепер, запевнив Ганс, його два сини і донька знатимуть про Україну більше, бо він розповість їм про квітучу землю своїх предків, її щирих людей, високу культуру.

Коли б не завітав у музей, розчарованим не вийдеш. Його працівники, особливо директор Галина Тихобаєва та її заступник Ірина Лужецька, роблять все, щоб поповнювати знання відвідувачів оселі славетної Соломії Крушельницької.

Школа для глухих у Теребовлі

У княжому місті Теребовля, що лежить на південь від Тернополя, знаходиться спеціяльна школа-інтернат для глухих дітей, яка, так само як і усі інші школи в Україні, не є належно забезпечена необхідними навчальними засобами. В часі моїх відвідин Вищого Училища Культури в Теребовлі літом 1994 року, до мене звернулися представники школи, щоб їм якось допомогти необхідними інструментами. Я пообіцяв зробити все, що в моїй силі, і, повернувши до Канади, звернувся до Canadian Hearing Society Foundation, яка організує фонди на допомогу глухим (а я є постійним жертводавцем на ту ціль), чи не могли б вони допомогти школі для глухих у Теребовлі. Вкоротці я дістав від них відповідь, що це належить до діяльности Канадської міжнародної служби для глухих, щоб я звернувся до її голови Гордона Керра в Торонто.

Не гаючи часу, я так і зробив і Ґ. Керр сказав мені, що вони вже дають допомогу одній школі для глухих, але то не в Теребовлі, але пообіцяв і тут дечим допомогти. Але, щоб допомагати, — говорив він, — ми мусимо знати, чого їм найбільше потрібно. На мій подібний запит до дирекції школи я дістав лікарські авдіограми для трьох дітей, які зразу ж таки переслав Ґ. Керрові і, заки я від'їхав до України весною 1996 року, він доставив мені три пари слухових апаратів для згаданих трьох дітей та один для вжитку учителя у клясі для глухих із зазивою, щоб дирекція школи подала від себе, чого їй потрібно.

Я теж все переказав директорові школи Й. Кацанові і він пообіцяв подати мені відповідне запотребування. І дійсно, у скорому часі він прислав мені авдіограми для 63 дітей, які я переслав до Ґ. Керра. Кількість авдіограмів заскочила спершу мене, а потім і Ґ. Керра, бо він мав на увазі потреби школи, а не індивідуальних дітей, яких у Теребовлі є коло сотні. Ґ. Керр повідомив мене про те і заявив, що він довідається, чи це буде можливе до здійснення. По якомусь часі він знову подзвонив до мене, кажучи, що він може потрібні авдіограми дістати по 50 дол. кожний, але його організація не є готова оплатити всі ті кошти і тому просив, щоб і українська громада взяла в тій акції активну участь, складаючи фонди принаймні на частину слухових апаратів.

Щоб це прохання задоволити, я звертаюся до людей доброї волі з проханням від батьків, дирекції школи та Міжнародної служби для глухих з пропозицією: з вдячности Богові, що ваші діти і внуки здорові і не потребують слухових апаратів, жертвуйте для тих, що менше щасливі від вас і ваших рідних.

Пожертви можна слати на: Ukrainian World Foundation, 2118-A Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6S 1MB, з дописком „Теребовля“ або „На школу в Теребовлі“.

Василь Верига

Ділюсь сумною вісткою, що в четвер 13-го лютого 1997 р. в ранніх годинах упокоївся в Бозі мій найдорожчий МУЖ

бл. п.
ІВАН СКРИБЕЦЬ

нар. 3-го квітня 1913 р. в Україні.

ПОХОРОН в суботу 15-го лютого о год. 11-ій з церкви св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. на місцевий цвинтар.

У глибокому смутку
дружина — КИЛИНА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
моєї ДОНІ

СВ. П.
МАРТУСІ АННИ ПРОЦІНСЬКОЇ
ФЛЯННЕРІ

Стократна подяка із глибини наших зболілих сердець родині, приятелям і знайомим та приятелям американцям з Ричмонду, Лебанону, Пенгуку, Вірджінії за участь у Св. Літургії, похоронах, квіти, пожертви на Церкву св. Трійці в Сілвер Спрінґ, на Чорнобиль та приготування тризни з таким теплом та любов'ю.

Хай Всевишній благословить ваші діла!

Вдячні:
чоловік — МАРТИН
діти — ДАНИЛКО
— МІЦІ
мама — ЕМІЛІЯ ПРОЦІНСЬКА
брати — ІГОР ПРОЦІНСЬКИЙ з родиною
— ОЛЕГ ПРОЦІНСЬКИЙ з родиною

Св. Літургіля буде відправлена 21-го лютого (п'ятниця) 1997 р. о год. 7:30 веч. у церкві св. Трійці
16631 New Hampshire Ave., Silver Spring, Md.
Тел.: (301) 989-3318

П О Д Я К А

З волі Всевишнього 10-го серпня 1996 р. відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.
ЛЮБОМИРА ДАРМОГРАЙ
з дому ГАРАСИМІВ

Цією дорогою складаємо щиру подяку родині, приятелям, знайомим та членкам 1-го Відділу СУА, що брали участь в похоронних відправах та відпровадили покійну на вічниий спочинок.

Щира подяка Всеч. о. Лаврентові Лавринюкові із церкви св. Юра в Ню Йорку за відправлення Панахиди у похоронному заведенні та відслуження св. Літургії і прощальне слово у день похорону.

Дякуємо Всеч. о. Іванові Sguiller за надгробні відправи.

Сердечна подяка голові 1-го Відділу СУА Ліді Магун за прощальні слова в пам'ять покійної.

Рівнож безмежно вдячні приятельці Ліді Белендюк за сердечну згадку про покійну.

Всім тим, які прекрасними квітами попрощали покійну на вічний спочинок, наша щира подяка.

Дуже дякуємо всім, що зложили пожертви на Служби Божі та добродійні цілі в пам'ять покійної.

Дякуємо Ліді Магун і Стефі Гумелюк за переведення збірки:
На Служби Божі.
На квіти.
На Будівельний Фонд Українського Музею.
На Фонд Чорнобиля.

Нехай Всевишній нагородить вас сторицею!

Муж — ЯРОСЛАВ з родиною

<u>На Служби Божі:</u>

Марія Фідерко (2), Надя Кулинич, Александер і Марія Мотиль, Дарія Чижик, Любомир і Стефанія Гуменюк, Рома Чижик-Rooney, Данило і Анна Мадараш, Міло Стренецька, Осипа Івахів, Микола, Галя і Богдан Гошовські, Василь і Дарія Мудрі, Марія Климочко, Володимир і Софія Костюк, Марія Михайлів, Люба і Микола Галів, Марія Абрамюк, Марія Касіян, Галя Мірецькі, Margaret Sapar, Annie and Henry LeCore, Catherine LeCore, Ida Ballerini, Андрій Бідяк і Лада Гапій, Peggy Jennihgs & Family, Catherine Wynn, Niekrewicz Family, Mr. & Mrs. M. LaSorsa, Dadrego & Cilia Families, Michael & Carol Vallone, Eileen & Thomas Rooney, Lucy & Pat Patinella & Ann & Tom Doratone, Elizabeth Kaftan & Tom McMonow, Charlotte Waxh, Іванна Мачай.

<u>На квіти:</u>

Родина Дзядів, Михайло і Лідія Белендюк, Анна і Юрко Юрків, Олег і Орест Декайло, Аня Гаврилюк, Галина і Лев Майстренко, Дарія Чижик, Рома Чижик-Rooney з родиною, Маруся і Дмитро Мулик з родиною, Оля Подусовська, Андрій, Христя і Леся Данилюк, Нестор, Марія і Микола Матіяш, Люба Козюк з родиною, Стефанія Гнадченко, Warwick Baker O'Neill, George Little Managment, Andy Mochler, Wendy Owen, Peter Stratis, LeCore Family, Miller Family, Piscitelli Family, Lisa and Mark Prechtel and Barbara Cartolano, Missi and Iddy de Quesada, Nancy and Duncan McCuaig, C.S.D. Richmond, Рая Firenshteyn.

<u>На Український Музей в Ню Йорку:</u>

по	250 дол.	William E. Little and Family, George Little Management
по	100	1-ий Відділ СУА, Ярослав Дармограй, Марта Дармограй, Андрій і Regine Дармограй, Христя Дармограй, Петро і Людмила Дармограй, Михайло і Лідія Белендюки;
по	50	Дарія Чижик і Рома, Андрій і Христя Данилюк, Володимир і Лідія Магуни, Любомир і Стефанія Гуменюки;
по	30	Александер і Марія Мотилі, Микола і Зірка Галіви, Юрій і Анна Юрків;
по	25	Ігор і Люба Декайли, Марта Данилюк, Оля Подусовська, Микола і Галя Гошовські, Орися і Ляля Саляк, Христя і Ігор Саляк-Шабльовські, Анна Натина, Лєна Микитич, Оля Зазуля;
по	20	Василь і Анна Сєрант, Марія Федірко, Ляля Некіш, Маріяна Задоєнна;
по	10	Розалія Стадник, Анна Кушнірчук, Стефанія Семущак, Стефан і Анна Секрета, Параскевія Сирко, Марія Качунь.
Разом:		$1,855.00

<u>На Фонд Чорнобиля:</u>

	200 дол.	Ярослав Дармограй;
по	100	Христя Дармограй, Марта Дармограй, Андрій і Regine Дармограй, Рома Чижик-Rooney, Дарія Чижик, Маруся і Дмитро Мулик;
	70	о. Григорій і Поліна Крамаренко;
по	50	Joseph Sun, Андрій Бідяк, Орест Декайло, Андрій і Юлія Мулик, Зенон і Кіра Івасиків, Галя і Лев Майстренко;
	40	NYU Medical Center;
	30	Юрій і Марія Гнат;
по	25	Василь і Анна Сєрант, Ірена Бурачок;
по	20	Стефанія Штомпіль, Марія і Василь Головінські, Люба Михалевич, Марія Касіян, Марія Савицька, Стефанія Гнатченко, Лєна Микитич, Люба Ярема, Маріяна Задоєнна, Анна Кадиляк, Романна Раковська;
по	10	Володимир і Софія Костюки, Мира Мандзюк, Михайлина Баран, Іванна Жовнір, Мирося Малиняк, Дарія Мудра, Софія Вацик, Лідія Черник;
по	5	Розалія Стадник, Анна Кушнірчук, Йосифа Волошин, Анна Данилюк, Єва Гарайда.
Разом:		$1,615.00

ДЕМОКРАТИЧНА ОПОЗИЦІЯ в Сербії, у вівторок, 11-го лютого, таки здобула перемогу над президентом Слободяном Мілошевічом, коли парлямент країни голосами 128 до 0 схвалив закон, щоб відновити здобуті опозицією перемоги у місцевих виборах минулої осени. Одначе один з керівників опозиції, Вук Драсковіч, каже, що С. Мілошевічові не можна вірити, що він виконає обіцяне. Згаданим законом трипартійній коаліції опозиції „Заєдно" віддано управління 13 міст країни включно зі столицею Беоґрадом. Тепер опозиція повинна б зосередити свою увагу на президентських виборах заплянованих на кінець біжучого року та законним шляхом усунути від влади С. Мілошевіча.

Фонд Україна-ЗСА влаштував церемонію підписання технічного договору

У четвер, 16-го січня цього року, до Фонду Україна-ЗСА загостили представники Національної лябораторії ім. Лоренса Ливермора (LLNL) при Каліфорнійському університеті і фірми РедЗон Роботикс з Піттсбурґу на офіційну церемонію підписання договору для створення макети українського робота. Дальші варіянти цієї макети могли б очищати радіоактивні матеріяли в зонах високого радіоактивного забруднення, як наприклад в чорнобильському реакторі ч. 4.

Цей договір є одним із серії договорів, якими управляє LLNL для Департаменту енерґетики ЗСА під назвою Кооперативні договори для розвитку технічних досліджень (CRADA), метою яких є сприяти обмінові технології. В цьому випадку співпраця буде між американською комерційною фірмою РедЗон і консорціюмом українських наукових та інженерних інститутів.

Присутніми на церемонії були Надія МекКоннел, президент Фонду Україна-ЗСА, Карол Кесслер, старший консультант з питань ядерної безпеки при Державному департаменті ЗСА, Джан Гнейшо, керівник програми Міжнародної проліферації при Департаменті енерґетики ЗСА, д-р Віктор Лось, радник Секції науково-технічного співробітництва при амбасаді України, Роберт Баркер, директор Національної лябораторії ім. Лоренса Ливермора, Дж. Тодд Саймондс, президент РедЗон Роботикс, та майстер церемонії Мейнард Галлидей, головний дослідник Системи демонтажу Чорнобиля, також при лябораторії ім. Ливермора. Представники американських Сенатора Арлена Спектера і Конґресмена Вілляма Коїна також прибули.

Після церемонії підписання (зліва): Н. МекКоннел, д-р В. Лось, Дж. Гнейшо, М. Галлидей, К. Кесслер, Дж. Т. Саймондс і Р. Баркер.

Згідно з новим однорічним договором, партнери вноситимуть свої засоби для проєктування нової макети робота — малого, рухливого, рухомого та настільки модульного, щоб ефективно діяти в межах чорнобильського реактора ч. 4 і в інших такого ж типу приміщеннях. Дальші варіянти макети могли б надати важливу нову інформацію про стан в нутрі пошкодженого реактора, а різні його приладдя, як наприклад „водяний ніж", могли б сприяти остаточному опакуванню та перевезенню радіоактивного палива, яке тепер вмуроване в твердій масі, що була створена, коли саме ядро реактора розкрилося.

Фонд Україна-ЗСА влаштував церемонію підписання з огляду на своє довгогривале зацікавлення економічними та політичними змінами в Україні, сприянням співпраці між американськими та українськими партнерами і особливо через нову ініціятиву „Чорнобиль 2000", мета якоє є шляхом інформаційної кампанії в країнах „Великої сімки" допомогти Україні вивести з ужитку Чорнобильську АЕС та стати енерґетично незалежною до 2000 року.

Катастрофа на реакторі ч. 4, 26-го квітня 1986 року привела відразу до смерти тисяч осіб і піддала мільйони осіб небезпекам радіяції. Щоб зупинити дальший витік радіяції, пошкоджений реактор було похапцем покрито бетоновим та сталевим саркофагом. Сьогодні цей саркофаг на стільки слабкий, що землетрус або навіть нормальне його псування могло б висадити більше радіоактивного пилу в повітря.

Недавно Україна погодилася вивести з ужитку Чорнобильську АЕС до 2000 року під тою умовою, що індустріяльні країни „Великої сімки" дадуть підтримку та субсидії на це важливе діло.

Договір, підписаний в приміщеннях фонду, є важливим внеском зі сторони ЗСА до здійснення цієї мети. Він також доведе до здійснення інших прагнень ЗСА, між якими є надання допомоги людям України та спорядження ефективних відгуків на ядерні катастрофи, поліпшення способів демонтування інших ядерних установ та зростання технічних засобів для очищення залишок радіоактивних речовин.

Хоч цей договір приведе тільки до створення одної нової макети робота, причетні сторони надіються, що в наслідок цього вирине цілий ряд роботів, кожний з яких матиме специфічні завдання, які причиняться до остаточного очищення Чорнобиля, до стабілізації знищеного реактора та до перевозу та безпечного розпорядження радіоактивних речовин.

За ближчими інформаціями про діяльність Фонду Україна-ЗСА слід звертатись до: U.S.-Ukraine Foundation, 1511 K Street, NW, Suite 1100, Washington, DC 20005; tel.: (202) 337-4264, fax: (202) 347-4267, E-mail: ukraine@access.digex.net)

Н. Н.

Напишімо пропам'ятну книгу!

Дорогі мої друзі, колишні учні Луцької української гімназії ім. Лесі Українки! Пишу ці рядки до вас і хвилююся: чи ж багато знайдеться з-посеред давніх гімназистів моїх однодумців; чи підтримають мене? Отак думаю та відтак починаю вірити: підтримають! Зрештою, роки летять, а з тим залишається нас, на жаль, все менше та менше. А спогадів, мабуть, чимало. Як і усвідомлення значимості пам'яті про наше минуле для нашого майбутнього.

Існування нашої Луцької гімназії в значній мірі було продуктом праці покоління, яке в 1918 році взяло на себе обов'язок розвивати й поширювати освіту від початкової до вищої шкіл України. В Луцьку цей процес почався, коли молодого вихованця Київської Духовної Академії Івана Власовського Секретаріят УНР прислав директорувати в місцевій гімназії для юнаків і який справу свою робив самовіддано і зі знанням.

Зі спогадів колишніх учнів гімназії знаємо, що тоді в гімназії працювали 13 викладачів, а з них два українці — В. Федоренко та Р. Шкляр. Українську мову вуло впроваджено не тільки як предмет, а й мову, якою мали викладатися всі предмети. В1923 році, за польських часів, гімназія стала приватною, а під опіку взяло її Товариство ім. Л. Українки, першим головою якого був інж. Пилип К. Пилипчук. А першим директором гімназії став той самий І. Власовський, що далі всіляко дбав, аби цей навчальний заклад успішно розвивався.

Маючи високий навчальний рівень, гімназія дістала від польського міністерства культури всі права середньої школи, а випускники, які її успішно закінчували, не мали особливих проблем при вступі до будь-якої вищої школи. Від осени 1926 року директором гімназії був проф. Борис Білецький, що сумлінно продовжував традиції свого попередника аж до 1939 року. Відтак, з причин усім, напевно, відомих ми, гімназисти, змушені були навчатися хто-де, аж поки в 1942 році, завдяки старанням нашого свідомого громадянства, німецька влада дозволила тримісячні матуральні курси, де був директором проф. Володимир Покальчук, а вчителями наші колишні гімназійні. Закінчення тих курсів дозволило багатьом з нас в майбутньому продовжити навчання на вищих студіях і здобути відповідну освіту.

Гірко згадувати, але, на жаль, багатьох з-посеред наших гімназійних товаришів попереду чекали інші "школи": тюрми, табори, заслання. І ці сторінки життя наших друзів також повинні б знайти належне і почесне місце на сторінках задуманої пропам'ятної книги. Тим більше, що трагедії не вдалося уникнути й багатьом з наших батьків, учителів: найкращих та найсвідоміших патріотів України, представників культури й освіти кінця XIX — початку XX століття. І власне тому я подвійно звертаюся до вас, дорогі мої друзі: постараймося в наших спогадах передати якомога більше з того, що зберегла наша пам'ять чи якісь документальні, фотографічні матеріяли. Щоб дітям, онукам і правнукам нашим залишили ми на пам'ятку все, що мали ми в наш час: і радісне, і сумне, і добре й зле, і щасливе й трагічне.

Ірина Федоренко

P. S. До часу організування в Луцьку комітету видання нашої пропам'ятної книги, всю можливу кореспонденцію прошу пересилати на адресу: Dr. Irena Swede Fedorenko, 340 Hillside Drive, Woodside, CA 94062-3523; tel.: (415) 851-0748 or (415) 327-5590; fax (415) 327-8957.

Без української мови і книжки – не буде й української дитини!